



HM Revenue & Customs

Самооцінка — ви готові до неї?

Уявіть собі, що у вас є геніальна ідея для бізнесу або спосіб заробити гроші, і ви вирішили втілити її в реальність. Створення бізнесу або перехід на самозайнятість може бути водночас і захопливою, і лякаючою перспективою; і з'ясування, як сплачувати податки зі свого доходу, ймовірно, буде одним із багатьох завдань у вашому списку справ. Податкова і митна служба Великої Британії (HMRC — HM Revenue and Customs) допоможе вам знайти відповіді на деякі з ваших запитань.

Що таке самооцінка і навіщо мені її робити?

Самооцінка — це процес декларування та сплати податків на будь-який ще неоподаткований дохід.

Наприклад, якщо ви працевлаштовані, ваш роботодавець, перш ніж виплатити вам заробітну плату, вирахує з неї будь-який податок, який ви маєте сплатити (податок на прибуток і внесок на державне страхування). Якщо у вас є будь-який заробіток, що не оподатковується у джерела виплати, можливо, ви маєте подати податкову декларацію за самооцінкою.

На сайті GOV.UK щороку публікується список [категорій платників податків, які повинні надсилати податкову декларацію за самооцінкою](#). Якщо ви не впевнені, ви можете скористатися [безкоштовним онлайн-інструментом](#) на сайті GOV.UK, щоб перевірити, чи підпадаєте ви під яку-небудь категорію.

Самооцінка — це ретроспективний процес. Звітний період починається 6 квітня після закінчення податкового року, за який ви подаєте декларацію до HMRC. Поточний звітний період — це 2022–2023 податковий рік.

Як мені зареєструватися для самооцінки?

Коли ви дізналися, що вам потрібно пройти самооцінку, ви [повинні зареєструватися](#) на сайті GOV.UK. Якщо ви — самозайнята особа, вам також потрібно буде зареєструватися для сплати внесків на державне страхування 2 класу (Class 2 National Insurance).

Ви повинні зареєструватися для проходження самооцінки до 5 жовтня, інакше вас можуть оштрафувати.

Після реєстрації HMRC надішле вам унікальний код платника податків (UTR — Unique Taxpayer Reference). Зберігайте цей код у безпеці, оскільки він буде вам потрібен щороку під час заповнення податкової декларації.

Я переживаю, що можу зробити помилки у податковій декларації. Чи можна скористатись якоюсь допомогою?

Важливо переконатися, що інформація, яку ви надаєте у своїй податковій декларації, є точною, й HMRC хоче допомогти платникам податків зробити все правильно з першого разу. На сайті

GOV.UK є [ресурси і посібники](#), які допоможуть вам із поданням податкової декларації. HMRC має серію [відеоуроків на YouTube](#), які можуть бути для вас корисними, і новий інтерактивний [покроковий посібник](#) для тих, хто подає декларацію вперше.

Яка інформація мені знадобиться перед поданням податкової декларації?

Коли ви будете готові до подання податкової декларації, вам знадобиться ваш код UTR і номер державного страхування, дані про ваші доходи, заробітки та інші фінансові записи. Якщо ви не впевнені, [які саме записи потрібно вести](#) для цілей самооцінки, ви можете подивитися цю інформацію на сайті GOV.UK.

Який кінцевий термін і скільки часу це займе?

Подати податкову декларацію за самооцінкою онлайн потрібно до 31 січня 2024 року. Ви повинні подати податкову декларацію та сплатити будь-які податки до цього кінцевого терміну, інакше вас можуть оштрафувати.

Інші дати, пов'язані з процесом самооцінки, про які слід пам'ятати:

5 жовтня — інформування HMRC і реєстрація для самооцінки (це потрібно зробити це лише один раз)

31 жовтня — кінцевий термін для подання паперових податкових декларацій

30 грудня — кінцевий термін для тих, хто сплачує податки через систему PAYE та хоче сплатити податок за самооцінкою з використанням свого податкового коду

Найшвидший і найпростіший спосіб пройти самооцінку — заповнити форму онлайн. Ви можете зберегти внесені дані й подати декларацію пізніше, у зручний для вас час, до кінцевого терміну. Для заповнення податкової декларації не передбачено будь-якого фіксованого періоду часу. Якщо ваші податкові справи досить прості, вам може знадобитися менше часу для заповнення декларації, ніж особі, податкові справи якої є більш складними.

У мене все вийшло, моя самооцінка готова та подана, що тепер?

Після відправлення заповненої форми самооцінки настає час для здійснення податкового платіжу. Що раніше ви подасте декларацію, то більше часу у вас буде, щоб спланувати, як ви будете сплачувати податок. Ви можете здійснити платіж прямим дебетом, через додаток HMRC або за планом щомісячних або щотижневих виплат — [повний список варіантів оплати](#) є на GOV.UK.

Чи потрібно мені проходити самооцінку щороку, навіть якщо я не заробляю стільки грошей, скільки минулого року?

Так, самооцінка проводиться щороку. Ви можете подати податкову декларацію за 2022–2023 податковий рік у період із 6 квітня 2023 року до 31 січня 2024 року.

Якщо ви раніше заповнювали податкову декларацію за самооцінкою, але вважаєте, що це вже не потрібно, оскільки ви [припинили бути самозайнятою особою](#) або виходите з ділового партнерства, вам потрібно повідомити про це HMRC до кінцевого терміну, щоб уникнути будь-яких штрафів.

Чи є якісь корисні поради, що можуть допомогти мені з поданням податкової декларації?

Ось 5 порад, які можуть бути корисними під час подання податкової декларації.

1. **Плануйте заздалегідь** — коли ви будете готові до подання декларації, зберіть усі документи, які вам знадобляться, щоб вам не довелося шукати їх пізніше.
2. **Не поспішайте** — під час заповнення податкової декларації важлива точність. Дайте собі достатньо часу, щоб заповнити декларацію, і не поспішайте.
3. **Отримайте допомогу онлайн** — на сайті GOV.UK є довідкові та допоміжні матеріали, які допоможуть вам правильно скласти податкову декларацію. Ви також можете призначити когось, хто заповнить і надішле вашу податкову декларацію, наприклад, бухгалтера або податкового консультанта. Якщо вам потрібна додаткова підтримка з проходженням самооцінки, ви можете звернутися до [волонтерської чи громадської організації](#), щоб отримати допомогу та поради.
4. **Пам'ятайте про кінцевий термін** — 31 січня 2024 року. Запишіть цю дату у свій календар або встановіть нагадування на телефоні.
5. **Не забудьте натиснути кнопку «Submit» (Надіслати)** — якщо ви подаєте декларацію онлайн, не забудьте натиснути кнопку «Submit your tax return» (Надіслати податкову декларацію). HMRC не отримає вашу податкову декларацію, доки ви не натиснете цю кнопку, а якщо ви пропустите кінцевий термін, вас можуть оштрафувати.